

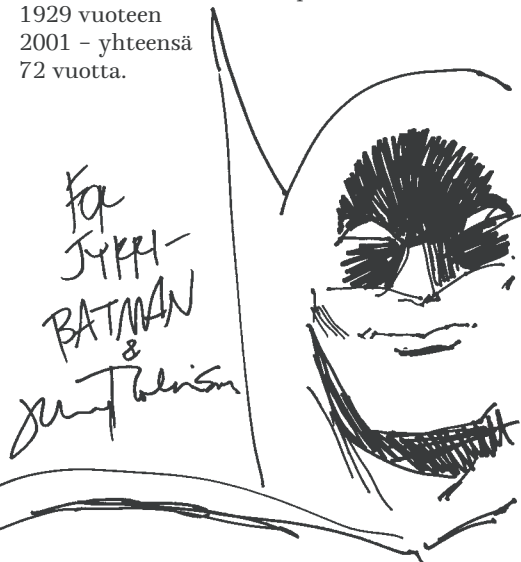
VUOSIRENKAITA

TEKSTI JYRKI VAINIO

Tulin joskus listanneeksi sarjakuva-alan pisimpiä työuria.

Mort Walker ylpeilee omien laskujen mukaan olevansa pisimpään yhtä sarjaa piirtänyt alkuperäinen piirtäjä: hän on lyijykynäillyt *Masia* nyt 62 vuotta. Sanamuoto on tarkkaan harkittu, sillä kirjoittajana hänen edelleen menee vielä ainakin **Lee Falk** *Taika-Jimin* 65 vuodella. Ja piirtäjistä pisimmät työt ovat olleet sellaisilla henkilöillä, jotka ovat nuorina aloittaneet jonkun toisen piirtäjän apulaisina ja sitten mestarin kuoltua perineet tämän sarjan itselleen. *Moon Mullins*-sanomalehtisarjassa esimerkiksi **Ferd Johnson** aloitti piirtäjä **Frank Willardin** apulaisena vuonna 1923, sai sarjan omiin nimiinsä 1958 ja jatkoi sitä aina vuoteen 1991 asti. Se tekee yhteensä 68 vuotta. Miltei samaan yltää **Fred Lasswell**, joka piirsi *Kalle Kehveliä* 67 vuotta: hän oli **Billy DeBeckin** apulainen vuodesta 1934 lähtien ja sai sarjan itselleen, kun DeBeck yllättäen kuoli vuonna 1942. Lasswell jatkoi sarjaa omaan kuolemaansa asti vuonna 2001.

Mutta vielä nämäkin häkellyttävät vuosilukemat ylittää piirrosalalla ainakin poliittinen pilapiirtäjä **Herblock**. Hänen ensimmäinen lehti-piirroksensa julkaistiin juuri ennen Wall Streetin suurta pörssiromahdusta ja viimeinen vähää ennen World Trade Centerin tornien romahdusta. Hän siis teki pilakuvia vuodesta 1929 vuoteen 2001 - yhteensä 72 vuotta.

5.29.10
To Jyrki
vainio
RECORDS
Kubert

Ei siinä, että tällaisilla vuosilukemilla olisi mitään itseisarvoa. Määrä ei tässäkään asiassa korvaa laatua, eikä uraennätyksen rikkominen tee piirtäjistä toisia parempaa. (Vaikka, kuten Sarjainfossa taannoin kerrottiin, meillä Suomessa ainakin **Joonas** oli kovin mielissään siitä, että sai *Unto Uneksijallaan* täyteen 44 vuotta ja näin rikkouta sarjakuva-alan "Suomen ennätyksen", jota aiemmin olivat 43 vuodella pitäneet hallussaan **Asmo Alhon Kieku ja Kaiku** ja **Erkki Tantun Rymy-Eetu** - ja josta pilapiirrospuolella menee vielä ohi **Jykan ja Riken** vuodesta 1965 lähtien pyörinyt sarja *Puuta Heinää*).

Tulin kuitenkin näitä asioita ajatelleeksi, kun tapasin samalla kertaa peräti kaksi ylimmän senioritason tekijää. Kaksi vuotta sitten sain amerikkalaisessa piirtäjien tapahtumassa kunnian istua samassa illallispöydässä kahden sittemmin keskuudestamme poistuneen legendan kanssa: **Jerry Robinsonin** (1922–2011) ja **Joe Kubertin** (1926–2012).

Kokeneet kädet

Kubert on vuosien mittaan kertonut vaihtelevia tarinoita, kuinka nuorena hän oikein aloitti sarjakuvalahtistudion apupoikana: oliko hän silloin kahdentoista, yhdentoista, vaiko vain kymmenen vanha? Hyvin nuori joka tapauksessa, tämä tapahtui 1930-luvun puolella. Jos laskemme hänen ammattiuransa aluksi useimmin esitetyn vuoden 1938, silloin hänelle taisi kertyä kokoon oikein ennätysten ennätys: 74 vuotta sarjakuva-alaa.

Hänen kohdallaan nuo vuosiluvut myös todella merkitsevät jotain, sillä Kubert oli piirtäjänä erittäin aktiivinen loppuun saakka. Eikä ole kohtuutonta väittää, että hän kahdeksankymmppisenä piirsi paremmin kuin koskaan: Kubert oli sarjakuva-alan ammattityömies kiireestä kantapäähän ja sen myötä paiski hommia sen verran paljon, että varsinaisten aktiivivuosien töissä oli usein vähän kiireen tuntua. Niissä oli viimeistelyä vain juuri sen verran kuin tarvittiin, ei yhtään enempiä.

Viimeisinä vuosina Kubert hämmästytti yleisöjä sarjakuva-festivaaleilla piirtämällä monimutkaisia luonnoksia suoraan musteella paperille, ilman ainuttakaan apuviivaa. (Tästä

keräilijän tunnustuksia

löytyy videoita YouTubesta). Niissä hänen taitonsa pääsevät täysiin oikeuksiinsa: kun jäljen ei ole tarkoitukseen olla hiottua ja viimeistelyä, syttyy Kubertin luonnosmainen viiva upeasti eloon ja jokaisesta vedosta näkee, että kynän varressa olevalla kädellä on takanaan vuosikymmenten piirroskokemus.

Illallispöydässä Kubert ei ollut räiskyvää seuraa: hän vastasi kysymyksiin kohteliaasti, mutta lyhyehkösti. Enimmän osan ajasta hän istui hiljaa, mutta vaivihkaisesti hymyillen.

Aiemmin päivällä pitämässään esitelmässä hän oli hyvin kaunopuheisen kiitollinen ja yhä täynnä innostusta piirtämistä kohtaan. Hän vaikutti hyvin tyytyväiseltä elämäänsä.

Tärkeämpää kuin kuulla Kubertin puhuvan oli päästä näkemään hänen piirtävän. YouTube-videot ja toisilla keräilijöillä olevat luonnokset olivat herättäneet minussa suurta kunnioitusta.

Sain tähän tilaisuuden, kun ojin sin Kubertille mukaan tuoman suomalaisen *Tarzan*-kirjan. Hän teki siihen pienen piirroksen - mutta yllättäen ei kuitenkaan Tarzanista, vaan ensimmäisen maailmansodan lentäjäsankari Enemy Acesta.

6 degrees of separation

Jerry Robinson oli fyysisesti heiveroisemmässä kunnossa, mutta puheliaampi kuin Kubert. Heti esittelyn jälkeen hän oli kertomassa kaikille, kuinka vuonna 1940 **Bob Kanen** studiolla keksi Batmanin arkkivihollisen Jokerin. Robinsonilla oli myös ällä nähdä jo silloin ympärillään tehtävän työn arvo: hän otti talteen mm. monia Batman-lehtien kansikuvia ja tuli näin luoneeksi erään merkittävimmistä supersankaritaiteen kultakauden originaalikokoelmista.

Liki yhdeksänkymmppisenä piirtäjän motorikka oli siinä määrin rappeutunut, että paperille luonnostellun Batmanin mittasuhteet olivat jo vähän eksentriset. Hyvin liikuttavaa oli kuitenkin nähdä hänet vielä illallisen päätteeksi viemässä vaimonsa tanssilattialle, iästä huolimatta.

Tämä, niinpä niin, **Mrs. Robinson** oli nimeltään **Gro** ja alkujaan norjalainen. Paikalla olleet norjalaiset Egmontin edustajat totesivat hänen olevan kuin aikakapseli niiltä vuosilta, jolloin hän sodan jälkeen oli muuttanut Amerikkaan.

- Hänen puheensa on aivan kuin katsoisi norjalaista elokuvaa 40-luvulta!

Vielä esimerkki siitä, mitä tapahtuu, kun suuria vuosilukuja kasataan pari sukupolvea peräkkäin. Robinsonin suvussa ollaan yleensäkin oltu pitkäikäisiä. Jerry muisteli, kuinka hänen ollessaan pikkupoika perheessä kerrottiin tarinaa hänen isoisästään. Kun tämä puolestaan oli ollut pieni poika, oli perhe asunut jossain pikkukylässä Itä-Euroopassa. Eräänä päivänä kaikki olivat kerääntyneet kadulle. Poika oli nostettu harteille ja häntä oli kehoitettu katsomaan. Kadulla ratsasti mies hevosen selässä, suuren väkijoukon kärjessä.

- Se oli **Napoleon**, johtamassa sotajoukkoaan Venäjälle.